

KOMENDANT GŁÓWNY POLICJI

Warszawa, dnia .....lutego 2025 roku

I.dz. Ia-639...../2025

Pan Wojciech Brzozowski

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Ministrze

W odpowiedzi na Pana wystąpienie z dnia 12 grudnia 2024 r.¹ dotyczące dokonywania sprawdzeń prewencyjnych Urszuli D. oraz Karoliny K. - byłych urzędniczek Ministerstwa Sprawiedliwości² przebywających w Pomieszczeniu dla Osób Zatrzymanych (dalej PdOZ) Komendy Rejonowej Policji Warszawa IV oraz zalecenia odnoszące się do przeprowadzania sprawdzenia prewencyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji tej czynności wobec osób przyjmowanych do policyjnych miejsc prawnej izolacji przez policjanta tej samej płci, poniżej przedstawiam stanowisko w przedmiotowym zakresie.

Policja jest formacją, której funkcjonariusze z uwagi na charakter wykonywanych zadań i zakres posiadanych uprawnień, wypełniając ustawowe obowiązki, niejednokrotnie wkraczają w podstawowe prawa i wolności człowieka. Realizacja tych zadań bez wątplenia wymaga znajomości i należytego rozumienia przez funkcjonariuszy Policji obowiązujących norm prawnych, w szczególności dotyczących praw i wolności człowieka oraz zasad etyki zawodowej. W myśl art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji*³ dalej (ustawy *o Policji*, policjanci w toku wykonywania czynności służbowych mają obowiązek respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka. Dodatkowo przywołać należy wewnętrzne uregulowania prawne Policji, gdzie zgodnie z § 4 zarządzenia nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie „Zasad etyki zawodowej policjanta” policjant we wszystkich swoich działaniach ma obowiązek poszanowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka,

¹ I.dz. IX.517.1131.2024.MK

² Zatrzymanych w dniu 26 marca 2024 r. przez funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w związku z postępowaniem w sprawie Funduszu Sprawiedliwości.

³ Dz.U. z 2024 r. poz. 145 ze zm.

w szczególności wyrażający się w respektowaniu prawa każdego człowieka do życia oraz zakazie inicjowania, stosowania i tolerowania tortur bądź niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania.

Obszar dotyczący sprawdzenia prewencyjnego w polskim porządku prawnym uregulowana została w sposób systemowy. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 9 ustawy *o Policji* jednym z uprawnień nadanych Policji przez ustawodawcę, jest możliwość dokonywania czynności sprawdzenia prewencyjnego, m.in. w celu ochrony przed bezprawnymi zamachami na życie lub zdrowie osób lub mienie lub w celu ochrony przed nieuprawnionymi działaniami skutkującymi zagrożeniem życia lub zdrowia lub bezpieczeństwa i porządku publicznego lub znalezienia i odebrania przedmiotów, których użycie ze względu na ich właściwości może spowodować zagrożenie życia lub zdrowia lub bezpieczeństwa przeprowadzonych czynności osób:

- doprowadzanych przez Policję na polecenie lub zarządzenie uprawnionego organu lub w związku z realizacją czynności określonych przepisami prawa lub osób w stanie nietrzeźwości doprowadzanych przez Policję w celu wytrzeźwienia do siedziby jednostki organizacyjnej Policji lub innego miejsca określonego przepisami prawa lub wskazanego przez uprawniony organ, na polecenie lub zarządzenie którego dokonuje się doprowadzenia, w tym osób doprowadzanych umieszczonych w jednostkach organizacyjnych Policji w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia,
- zatrzymywanych (w trybie i przypadkach określonych w przepisach *kodeksu postępowania karnego* i innych ustaw), osób zatrzymanych, przyjmowanych do jednostek organizacyjnych Policji do pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych lub policyjnych izb dziecka lub umieszczanych w tych pomieszczeniach,
- pozbawionych wolności, w tym przebywających w zakładach karnych, aresztach śledczych, zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, policyjnych izbach dziecka lub innych ośrodkach dla nieletnich, a także osób skazanych lub tymczasowo aresztowanych przekazywanych na podstawie umów międzynarodowych, podczas wykonywania w stosunku do tych osób przez Policję, na polecenie sądu lub prokuratora, czynności polegających na przemieszczaniu tych osób w związku z wykonywaniem czynności procesowych lub innych czynności określonych przez sąd lub prokuratora.

W treści art. 15 g ustawy *o Policji*, wskazano, że sprawdzenie prewencyjne, polega na manualnym sprawdzeniu osoby, zawartości jej odzieży oraz przedmiotów znajdujących się na jej ciele lub przez nią posiadanych, sprawdzeniu za pomocą środków technicznych niezbędnych do wykrywania materiałów i urządzeń niebezpiecznych lub których posiadanie

jest zabronione, w szczególności broni, materiałów wybuchowych, środków odurzających, substancji psychotropowych i ich prekursorów, sprawdzeniu biochemicznym, lub z wykorzystaniem psa służbowego w zakresie niezbędnym do realizacji celu podejmowanych czynności w danych okolicznościach oraz w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, wobec której czynności są wykonywane.

Zgodnie z dyspozycją art. 15 g ust. 5 ustawy o *Policji*, do sprawdzenia prewencyjnego, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 9, przepisy art. 15d ust. 5, 6 i 14 stosuje się odpowiednio, tj:

- zgodnie z art. 15d ust. 5 sprawdzenia prewencyjnego dokonuje policjant tej samej płci, co osoba poddana sprawdzeniu w miejscu niedostępnym w czasie wykonywania czynności dla osób postronnych,
- w przypadku gdy sprawdzenie prewencyjne musi być dokonane niezwłocznie, w szczególności ze względu na okoliczności mogące stanowić zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego lub mienia, może go dokonać policjant płci odmiennej niż osoba poddana przedmiotowym czynnościom, także w miejscu niespełniającym warunku, o którym mowa w ust. 5, w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby sprawdzanej,
- w przypadku gdy przedmioty ujawnione w wyniku czynności, o których mowa w ust. 1, stwarzają niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia lub mienia, policjant, w granicach dostępnych środków, niezwłocznie podejmuje czynności ochronne, a w szczególności zabezpiecza miejsce zagrożone przed dostępem osób postronnych oraz powiadamia dyżurnego właściwej miejscowo jednostki organizacyjnej Policji o konieczności zarządzenia działań usuwających to niebezpieczeństwo.

Dopełnieniem przywołanych regulacji jest dyspozycja zawarta w treści § 5 ust. 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia MSW z dnia 4 czerwca 2012 r. w *sprawie pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb*⁴, zgodnie z którą osobę przyjmowaną do pomieszczenia oraz w nim umieszczoną poddaje się sprawdzeniu prewencyjnemu.

Natomiast na poziomie wewnętrznych uregulowań prawnych Policji, kwestia sprawdzenia prewencyjnego, uwzględniona została w treści § 21 zarządzenia nr 130 Komendanta Głównego Policji, z dnia 7 sierpnia 2012 r. w *sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu*

---

⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 638 z późn. zm.

wytrzeźwienia⁵ (dalej zarządzenie nr 130). W § 21 ust. 1 przywołanego zarządzenia, wskazano, że policjant jest zobowiązany poddać sprawdzeniu prewencyjnemu osobę zatrzymaną, doprowadzoną w celu wytrzeźwienia, skazaną lub tymczasowo aresztowaną:

- przed przyjęciem jej do pomieszczenia, wydaniem, przekazaniem lub zwolnieniem;
- po opuszczeniu przez nią pokoju i po powrocie do niego;
- przed przeniesieniem jej do innego pokoju;
- w przypadku zaginięcia elementu wyposażenia pomieszczenia;
- w innych sytuacjach uzasadnionych okolicznościami oraz względami bezpieczeństwa.

Z przywołanych uregulowań wynika, że co do zasady, czynności tego rodzaju powinny być wykonywane przez funkcjonariusza tej samej płci co osoba sprawdzana. Jak wcześniej wspomniano, ustawodawca przewidział odstępstwa w tej materii, jedynie w przypadku, gdy sprawdzenie prewencyjne musi być dokonane niezwłocznie, w szczególności ze względu na okoliczności mogące stanowić zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego lub mienia. W takiej sytuacji może go dokonać policjant płci odmiennej niż osoba poddana przedmiotowym czynnościom, w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby sprawdzanej.

Należy podkreślić, że na poziomie wewnętrznych uregulowań prawnych w Policji, funkcjonują mechanizmy umożliwiające podejmowanie działań adekwatnych w takich przypadkach. Zgodnie z dyspozycją § 2 ust. 2 oraz ust. 3 zarządzenia nr 130 kierownik jednostki organizuje służbę w taki sposób, aby w pomieszczeniu pełnił ją co najmniej jeden policjant. Ponadto, kierownik jednostki lub wyznaczony przez niego policjant, jeśli uzna to za konieczne dla prawidłowego funkcjonowania pomieszczenia, może dodatkowo skierować policjantów do służby w pomieszczeniu. Zatem, to w gestii kierownika jednostki pozostaje decyzja, dotycząca skierowania do służby ochronnej w pomieszczeniu celem jej wzmocnienia dodatkowego policjanta, np. w celu dokonania czynności sprawdzenia prewencyjnego wobec osoby tej samej płci.

Jednocześnie pragnę poinformować, że uwzględniając zalecenia zawarte w Pana wystąpieniu z dnia 12 grudnia 2024 r. oraz mając na uwadze zapewnienie optymalnego poziomu funkcjonowania policyjnych miejsc prawnej izolacji, w szczególności w zakresie zapewnienia i przestrzegania praw osób tam umieszczanych, komendanci wojewódzcy/Stołeczny Policji zostali zobowiązani⁶ m.in. do:

- wprowadzenia mechanizmów gwarantujących realizację czynności sprawdzenia prewencyjnego wobec osób umieszczanych w policyjnych miejscach prawnej izolacji

⁵ Dz. Urz. KGP z 2012 r. poz. 42 z późn. zm.

⁶ Polecenia I Zastępcy Komendanta Głównego Policji zawarte w korespondencji z dnia 28 stycznia 2025 r. (Idz. EK-758/2025/JP)

zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, ze zwróceniem szczególnej uwagi na kwestię zapewnienia podczas wykonywania tych czynności policjanta tej samej płci co osoba sprawdzana,

- ponownego zapoznania funkcjonariuszy realizujących zadania w przedmiotowych obszarach z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że Prokuratura Rejonowa Warszawa Praga - Północ w Warszawie prowadzi postępowanie sprawdzające w kierunku czynu z art. 231 § 1 kk, dotyczące pobytu Urszuli D. w PdOZ KRP Warszawa IV. Przedmiotowe postępowanie sygn. akt 4322-1Ds.649.2024, pozostaje w toku.

Z powierzenia

KOMENDANT GŁÓWNY POLICJI
z powierzenia
ZASTĘPCA
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI
nadinsp. Roman KUSTER

